

Vsame se je namrežen kvintelz is likarne ali apoteke; ta shtupa se dene v kako skledizo, in sraven se pol kosarza mleka perlje, in s kakim zvečam dobro smesha. To se postavi shurkam na perlošen kraj, kteri od tega grosno radi pijejo, in vsi, ki so pili, pozepajo. Ta pomozhik se tako dolgo ponavlja, dokler ni ta marzhef popolnama pokončan. — Ravno ta pomozhik je dober tudi soper podgane, kjer se pa vezh, namrežh dva kvintelza od te shtupe vsame; tadaj se v kaki skledizi s pol polizha turshizhne moke dobro smesha, potem se pozafi voda perliva in sopet mesha, tako de se ljupilo (pop) naredi, ki se potlej podganam naftavi. — r.

(Prav dober klej ali kit) sa pezhí masati se naredí, zhe se s prav drobnim péfkam toliko sirupa smesha, de je ta smes kakor testo. Kadar se posufhi, je terd ko kamen in ne krushhi se, kakor vezhdel drugi. Zhe je pezh bela, se ta rjavkafti klej po tem lahko s apnam pobéli.

Dober svet sa puſtni zhaf.

Hozhefh u sakon stopiti,
Hžherko sa sheno dobiti,
Mamko poprej
Dobro poglej!
Je mamka le pridna sheniza,
Bo hžherka nje prava desniza.

L-z.

Osnanilo.

(Nove molitverske bukve:) MALI ROSHNI VERTIZ ali Molitve v vših posébnih zhafih, perlošnostih in potrébah sa mladosti. Špisal P. Hitzinger. — V Ljubljani. 1843.

Kar bi té bukvize snalo mladosti pred drugimi perporozhititi, je posébno to, de se v njih bolj obilno kakor v dosdaj isdanih najdejo sbrane molitve, s kterimi se samore mladi kriftján ne le v navadnih, ampak tudi v posébnih svétih opravilih s svojo zerkvo skleniti. Sraven navadnih molitev sa sjutrej in svezhér, k f. mash, k spovedi in f. obhajilu i. t. d. namrežh, so v njih tudi molitve sa posébne ure dnéva, ob kterih zerkve opominja; sa vše svete zhase in sapovédane prasnike; sa sveti vezhér, veliki teden, sa prozeſije — daljej sa f. sakramente f. kerfa, f. birme, f. ólja; sa shégne zerkvene, kakor k shégnu s f. réſhnjim Teléfam, k shégnu vode, svezh, lesá i. t. d.; sa spomin in o pokópu mertvih; tudi she druge posébne molitve; in krishev pot. Molitve so bolj kratke in po sapopadku lepo sverstene; vsete vezhidel is zerkvenih molitev; in kjer je red kterih molitev v katekismih bolj na tanjko rasloshén, so tudi po tému obravnane, kakor molitve sa sjutrej in svezhér, k spovedi in f. obhajilu; tako de gré po enih stopinjah katekisem in molitevne bukve. — Beséda je v njih sloshna in všakimu umna; tudi zéna ne draga. Veljajo namrežh terdó svesane 15 krajzerjev; nekoliko poslazhène in s noshnizami 20 krajzerjev, s usnjatim herbtam 24 krajzerjev, vše ufnjate 30 krajzerjev; in s slatim obréskam in lepo poslazhène 1 goldinar. Na prodaj so per g. Leopoldu Kremsharju, bukovemu pod Tranzho v Ljubljani.

Ijiva, je apotékarjem ojstro prepovédano, jo všakimu prodajati, rasun zhe jo sdravitev sa potrébno sposná in sapishe; savoljo tega je treba varno s njo v zaker hoditi, in je ne s rokami perjemati, ampak jo vselej rajshi s kakim lesam ali zvečam meshati, in ko bi bilo od nje kaj na roko perfhlo, se dobro omitti, tudi, ko bi je kaj ostalo, v semljo sakopati. Pa tudi se mora pasiti, de do naftavljeni mihiže kaka druga shival ne pride, postavim, kokoshi, psi i. t. d., kir jih umorl.

(Podobe iliriske nöfhe.) Ljubljanskemu zhasopisu, v nemškemu jesiku pisanimu, ki se mu „Carniola“ (Krajschniza) pravi, so jeli nöfhe Ilirzov in Ilirjank perkladati. Od noviga léta smo jih dobili she dvoje obrasov, in na všakimu obrasu je po dvoje oséb (perfhon). Na pervim obrasu sta kmet in kmetiza, takó napravljena, kakor se vezhidel okoli Tolmazhoviga sa Ljubljano nosijo; na drugim sta pa mosh in shena, taka, kakoršne okoli Šmlednika vidimo.

Saref, vše podobe, ki smo jih do sdaj dobili, so prav lizhno in umno srifane; kar je pa per takimu delu nar gorshi, de so ravno take, kakor se moshaki in shénske v teh krajih nosijo. Po taki noshi se Krajnš she od delezh sposna! Ako ravno ni morebiti vše tako na tanjko srifano, kakor bi imelo biti, jim mende vunder nizh posebniga ne manjka, zhesfar bi se grajati dale. Temu pa, kdor jih graja, in rezhe, de niso po godu, de jim tega ali uniga manjka, bi rekel: Perjatel! ali ne vesh, de so te podobe le sa nek zhasopis srifane in napravljene, ne pa sa ogléd v kaki zesarfski - kraljevi galariji. Drugimu bi pa djal, de naj pomisli, kakó naglo se krajnska nosha spreminja in pazhi, skorej lih takó, kakor v kakofjni drugi desheli; javalne všakiga pol léta se nekoliko tudi Krajnzi drugazhi nosijo.

Namen teh podób pa ni drugi, kakor obléko ali nöfho terdiga Krajnza pokasati in sa prihodne zhase ohraniti, ne pa, kakor se je po nemški ali drugi obléki in shégi pazhiti jel. Kteri úmen in sveden zhlovek bo tadaj v podóbah všefkosi le tega gragal, kar se dan danashen le po redkama vidi? —

Rekel bi po svoji rasumnosti, de jih bo všaki verli domorodez s posébnim veseljem sprejel, in sheljil si bo, de bi jih tudi po goftama po zeli ilirski desheli dobivali; naj jih graja Peter ali Pavl, kolikor hózhe, nizh ne dé, blagi in rasúmni Krajniz jih vunder le povsod zhifla, in rad sprejema, kir si misli:

Gotovo tisti sad nar slabji ni,
Kamur serhen všefkosi rad letí!

Tistimu pa, kdor si nad všako rezhjo jesik brusi, všiga graja in zherti, bi s unim úmnim mosham rekел: „Gospod Bog ima vše sorte ljudi na svetu. Nekteri imajo golo dopadajenje, drugim vefelje kaliti, in grajati od kraja vše, naj bo she takó koristniga kaj. Delaj, kar in kakor hozhefh, nikoli jim ne bosf vstregel. Le frezha je, de se taki hudobneshi urno sposnajo, lih tako, ko ptizhi po petju, in de jih nimajo perjatlov dovelj. — Taki sabavljivzi so, ko polétnie muhe, kamur se ta marzhef le všeide, vselej sapusti zherne pike sa fabo, in ti druge shkode ne persadene, kakor to, de morash sa njim všefkosi zhediti“. — Blagi mosh je pravizo govoril!

Zena imenovanih podób s zhasopisam vréd sa pol léta ni vezhi ko 3 goldinarje, zhe se v Ljubljani sprejemajo — po poshti poslane so pa nekaj drashji.

Kmetovski pregovori za mesec

SVEČAN,

(ki ima letas 29. dni. Dan v temu mesecu raste od 9 ur in 34 minut — do 10 ur in 56 minut).

V tem mescu je po starim pregovoru večidel še velik mraz:

Ko pride Svečica — maji od strehe svečica. — Matija led razbija — če ga ni, ga naredi. — Ak prezgodaj sneg skopni, — ojster mráz na to sledi. — Če ptiči so vjeti zlo tolsti, mastnati, — bo dosti snega še in mraza prestati. — Ak je na Svečico lepo in jasno, jazbec v jazbini ostane, kir čuti, de ima zimski mraz še nastopiti; ak je pa gerdo, sneževno in deževno vreme,